

Jegyzőkönyv.

2²⁹

Készült a sajtó útján elkövetett szemérem elleni vétség miatt

Radnóti Glatter Miklós ellen

indított bűnügyben a szegedi kir. tszék ybirája előtt // // kir./törvényszékne/ //
kir. járásbírósnál //

19 31 évi május hó 28 napján.

Jelen voltak:

Zombory János

bíró

Simándy Géza

jegyzőkönyvvezető

Radnóti Glatter Miklós terhelt

A megjelent terhelt az alábbi kérdésekre a következőkben válaszol:
Az elővezetett

1. Családi és utóneve? Radnóti Glatter Miklós
2. Árneve vagy megkülönböztető neve?
3. Házastársának családi és utóneve?
4. Születésének éve, hónapja és napja? 1909. május 5.
5. Születésének helye? Budapest
6. a) Községi illetősége? "
- b) Utolsó állandó lakóhelye? Szeged, Széchenyi tér 8. majd június elejétől, Bpest, Lipót kut 5. II. 5.
7. Anyanyelve és egyéb nyelvismerete? magyar
8. Vallása? izr.
9. Családi állapota? nőtlen
10. Főfoglalkozása { a terheltnek? egyetemi hallgató
eltartójának?
11. Katonai szolgálata? katona nem volt
12. Műveltségi foka? érettségi
13. Szembeötlő testi vagy szellemi fogyatkozása és egyéb különös ismertető jele? nincs
14. Vagyoni viszonya? vagyontalan
15. Atyjának családi és utóneve? Glatter Jakab néhai
16. Anyjának családi (leánykori) neve és utóneve? Grósz Ilona +
17. Volt-e már büntetve s ha igen, mely bíróság, mikor, mi miatt ítélte el és mikor állotta ki terhelt büntetését? büntetlen

A bíróság a terhelt személyazonosságának megállapítása után a következőket közli:

A terhelt a Bp. 54. §-ában foglaltakra figyelmeztetése után kijelenti:

1. védőül választom ügyvédet.
2. védő kirendelését kérem.
3. nem kívánok védőt.

Arra a kérdésre, hogy kíván-e védelmére valamit előadni, a terhelt következőképen nyilatkozik:

A vádat megértettem, nem érzem magamat bűnösnek.

Az előttem felmutatott és általam megszemlélte "Ujmódi pásztorok éneke" című könyv 7.9.11.19.20.21. és 38. old. alain "Táj szeretőkkel", "Tápei öreg este", "Tavaszi vers", "Keseredő", "Elégia egy csavargó halálára" és "Kis kácsa fürdik", valamint az említett könyv 35 és 47. oldalain lévő "Arckép" és "Pirul a naptól már az őszi bogyó" felírásu versek szerzője én vagyok. Az említett versekért illetve azok tartalmáért a sajtójogi felelősséget vállalom. A verseket azért irtam, mert tehetséget érzek magamban, azonban azok megírásával szeméremsértő és vallásgyalázó szándékom nem volt. Előadom, hogy a jelzett című versek közül több már előzőleg a Téli és Kortárs című lapokban ^{budapesti} megjelent. Előadom, hogy verses könyvemet elkobzása előtt Sik Sándor egyetemi tanárral közöltem, ő azt átolvasta, a könyvről egymás között beszéltünk s nem talált benne semmiféle sértőt.

Ezután a budapesti kir. büntető törvényszék vizsgálóbírájának B.II.5164/1931-2.sz. végzése Radnóti Glatter Miklós terhelt előtt kihirdetve, perorvoslati jogaira történt kitanítás után kijelenti, hogy abban megnyugszik.

Felolvasva hh. aláíratott.
Kmf.

Bombay
vizsgálóbíró.
Jurányi
jegyző.

Bp. I. számú
Állami Levéltár

Glatter Radnóti Miklós

1931 k.ú.

A vonatkozó vizsgálati iratokat ./. alá idezárva
következő

v á d í r a t

kisérletében terjesztem be.

Szabadlábbon lévő Radnóti Glatter Miklós, Budapesten 1909 május 5-én született izr. egyetemi hallgató, budapesti /Lipót körút 5 sz./ lakost az 1879 évi XL. t.c. 51 §-ába ütköző és minősülő sajtó útján elkövetett vallás elleni kihágás címén, mint szerzőt, továbbá

Radnóti Glatter Miklóst

II. Klein Samu, Budapesten 1882 február 4-én született izr. vallásu nyomdatulajdonos, budapesti lakost / Nagymező u. 58/

III. Deutsch Demjén József Hódmezővásárhelyen 1907 február 19-én született róm.kath. hírlapíró budapesti Andrássy ut 24 szám alatti lakost, mint tetteseket az 1929 évi VIII t.c. 7 §-ának 1. pontjába ütköző szeméremsértő vétség címén, azzal vádolom, hogy

I. Radnóti Glatter Miklós Budapesten a Jupiter / Klein S./ könyvnyomdájában előállított "Uj-módi pásztorok éneke" című könyvben, "Arckép" valamint "Pirul a naptól már az őszi boggyó" című vers egész tartalma, különösen a köteles példányban kijelölt részeiben a római katolikus vallás, tehát az állam által elismert hitfelekezet vallásos tiszteletének tárgyát nem a vallásos szertartás alkalmával nyilvánosan meggyalázta, s ezáltal közbotrányt okozott.

Radnóti Glatter Miklós, Klein Samu és Deutsch Demjén József pedig ugyanezen könyvben "Táj, szeretőkkel" "Tápé, öreg este", "Tavaszi vers" "Keseredő", "Elégia egy csavargó halálára", végül "Kis kacsá fürdik" című versek által kereskedés céljából szeméremsértő iratot állítottak elő és hozták forgalomba.

Indítványozom a Btk. 62 §-a alapján, a bűnjel könyv már lefoglalt és összes még bárhol található példányainak elköb-

56078 szám

1931 k.ú.

zása és megsemmisítésének ítéletileg leendő kimondását.

Az eljárásra hatáskörrel bírónak és illetékesnek a budapesti kir. büntető törvényszéket jelölöm meg.

I n d o k o k :

A nyomozás és vizsgálat adataival bizonyíthatónak mutatkozó tényállás szerint Budapesten a Jupiter / Klein S./ könyvnyomdájában előállított "Ujmódi pásztorok éneke" című könyvben az "Arckép", továbbá "Pirul a naptól már az őszi bogyó" valamint "Táj, szeretőkkel", "Tápé, öreg este", "Tavaszi vers", "Keréskedő", "Elégia egy csavargó halálára" végül "Kis kacsa fürdik" című versek jelentek meg.

Az "Arckép" című vers a vers tárgyát összehasonlítja Krisztussal, annak sem volt szakálla, szőke volt és lányok álmodtak róla éjjelenként. A "Pirul a naptól már az őszi bogyó" című vers a szőke pogány szeretőjéről ír, akinek a feszület is látja csókját és megcsodálja őt egy szerelmes szakállas férfi szent kép.

Ezen két vers egész tartalma kimeríti az 1879 évi XL. t.c. 51 §-ába ütköző vallás elleni kihágás ismérveit.

A többi felhívott hat vers egész tartalma különösen pedig a köteles példányban kijelölt részei az erkölcsi érzéket sértők és így tartalmuk megállapítja az 1929 évi 7-ik t.c. második §-ának első pontjába ütköző szeméremszétségtől vétség ismérveit.

Radnóti Glatter Miklós beismerte, hogy az "Ujmódi pásztorok éneke" című könyvben megjelent, s fent felsorolt verseket ő írta s tettette sajtó útján közzé. Az "Arckép" és "Pirul a naptól már az őszi bogyó" című versek tartalmáért tehát, mint szerző az 1914 évi XIV t.c. 33 §-a értelmében ő tartozik sajtójogi felelősséggel.

Klein Samu beismerte hogy "Az ujmódi pásztorok éneke" című könyv kinyomtatására ő vette fel a rendelést és előállítására ő adott utasítást s a kész példányokat ő adta át Radnóti Miklósnak és Deutsch Demjén József megbízottjának.

56078 szám

1931 k.ü.

Deutsch Demjén József beismerte, hogy "Az ujmódi pásztorok éneke" című könyvön az ő beleegyezésével iratott a "Fiatal Magyarország kiadása" felirat amelyet ő személyesít meg. A kiadás előtt Radnóti Glatter a versekből többet felolvasott előtte.

A hat vers tartalma címén tehát terhelteket együttesen terheli a büntetőjogi felelősség.

Mindezeknél fogva a vádemelés indokolt és törvényes alappal bír.

Az illetékességet a B.P. 562 §-a állapítja meg.

A hatáskört pedig 6828/1919 M.E. számú rendelet szabályozza.

Budapest, 1931 június 8.

Baróthy Pál s.k. kir. főügyész,

a budapesti kir. ügyészség elnöke

A kiadmány hitelül

Kriszán
kiadó

Bpesti I. számú
Állami Levéltár

Budapest Főváros Levéltára
HU.BFL.VII.5.c.1931/5184

17

B XXXV 5164 /10.
1931

V.

Fővárosi határozat: 1931.
évi augusztus hó 19. napjának
d. e. 10. órája. (V. Alkotmány
u. 14. §. 2.)

Felkötendők:

- 1.) Vádlott: Radnóti Glatter
Miklós T. Lipót körút 5. II. 3.
- 2.) Vádlott: Klein Samu
II. nagykerő u. 58.
- 3.) Vádlott: Deutsch Demjén József
II. Andrássy út 24.

1-3 alattiak zártan, vádirattal
& külön végzésre írt figyel-
meztetéssel

Értesítendők:

- 4.) Riv. ügyészség (56078/1931. k.ü.)
- 5.) Fővárosi Magyarországi Ri-
adóhivatala II. Andrássy út 24.
- 6.) Jupiter nyomda
VI. Lovag u. 14.

Budapest, 1931. évi június hó
30. napján.

Törvény

H. elnök.

1931. AUG. 11
1931. AUG. 11
1931. AUG. 11

BUDAPESTI...
FŐVÁROSI...
ÉRIKI...
FELJÁNY...
POLGÁR...
AUSTROMSZÁM...
5764/31

40

Hn. VIII/19.

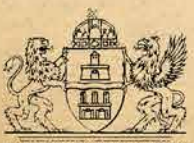
Elkövetés

Hn VIII/19

[Large handwritten signature]

[Handwritten signature]

Bpesti I. számú
Állami Levéltár

VII. TC.
B XXXV. 5164/1931

B 4.p

14

Tekintetes kir Törvényszék.

A B XXXV 5164/1931/13 számú ítélet ellen szóval elő-
terjesztett fellebbezésemet az alábbiakban indokolom, kérve hogy fellebbezésem
főtárgyaláson intéztessék el és arra védőm megidéztessek.

Én nem " gyaláztam meg vallásos tisztelet tárgyát"
és ez szándékomban sem állott.

Krisztus alakja nemcsak az irodalomban, hanem a kép-
zőművészetben is gyakran felmerülő téma. Nagynevű festők, szobrászok mintázták
Krisztus alakját modellek - rendszerint fizetett modellek - után, sőt gyak-
ran önmagukat modellirozták. Műveik büszkeségei a művészet és művelődés tör-
ténelemnek és senkinek eszébe nem jutott, hogy Krisztus ilyen valóságos ábrá-
zolását akár szigorúan vallásos szempontból ítélve is meg, profánnak találja.
Az irodalomtörténet is számos példát szolgáltat, amidőn Krisztus egy irodalmi
mű szereplője. Ezek közül elég legyen emlékeztetni G A Müller: Ecce homo című
továbbá H. Uptmann Gerhardt : Der Narr in Christo című regényére, mely utóbbi
egy korlátolt asztaloslegény maszkjában próbálja megjeleníteni Krisztus életé-
nek rejtélyét. Vagy a Krisztus és a nők viszonyát feldolgozó sexuális szenzá-
ciókra pályázó és a jó ízlés határán gyakran tulmenő művekre, Renanra, Paul
Heyse : Maria von Magdala drámájára, vagy M. de Waleffe : Szerelmes Magdol-
nájára, amely utóbbi magyarul is megjelent és Krisztust úgy ábrázolja, hogy
már a pornográfia határán mozog. Upton Sinclair regényében / Az ács fiának
hivnak/ Krisztus szocialista apostolként szerepel, Jehan Rictus költői el-
beszélésében / magyarul: Találkozás Jézussal/ például a következők olvashatók:
" Ha visszatérne a fiatal Mester.- A szép szemű a szép álmu Ember - Akit a
nők annyira szerettek.- A furfangos anarchista fickó - Ki ácsbaltáját végleg
félrelökte - S tolvajokkal keveredett össze." Vagy:
" Hát Magdolna, mitörtént vele? Feszültél volna inkább őreá - A hókeblére, mez-
telen hasára - Hol sem tövis sem dárda nem sebez."

Vagy utalok Kosztelányi Dezső Lankadt ibolya c versére / megjelent Meztelenül c kötetben Atheneum kiadása/ amelyben egy prostituált nőről ír, s utolsó sorai így hangzanak: " Megcsalták, félrelökték - Harminchárom éves mint Krisztus - Abban az időben mikor keresztre feszítették."

A törvényszék ítéletének tévedését azzal okélem, hogy a bíróság irodalmi kérdésekben jártas szakértő véleményének kikérése nélkül bírálta el verseimet s maga pedig nem rendelkezik nem is rendelkezhetik oly szakértelemmel, mint ily ügyben megnyugtató ítélet hozatalához szükséges volna. Az irodalmi szakértő meghallgatását nem arra kértem - mint az ítélet tévesen állítja, - hogy verseim irodalmi értékűek-e, hanem arra, hogy az irodalomban az a téma, az a hang, amelyet a vádhatóság inkriminált, nem új, nem kivételes, nem megbotránkoztató.

A pirul a naptól már az őszi bogyc c. vers tartalma ugyancsak nem alkalmas arra, hogy abból akár a feszület, akár egy szent "meggyalázására" lehetne csak a legerőszakosabb logikával is következtetni. A törvényszék indoklásában adós is maradt a megkívánt okfejtéssel.

További indokaimat védőm a fellebbezési tárgyaláson fogja előterjeszteni.

Mély tisztelettel

G l a t t e r /Radnóti/ Miklós

B. XXXV. 5164 / 1931 / 14.

H.

A kir. fellebbezési és fellebbesési irado.
szóló elfogadja, s az irado alapján
a kir. illetékben feltehető:

Budapest 32. évi január hó 23-án

W. W. W.
elűs.

Stille
előadó

H.
H. rend.

14

Tekintetes
budapesti kir. büntető Törvényszék

BUDAPESTI KIR. BÜNTETŐ TÖRVÉNYSZÉK	
FOLAJSTRÓMSZÁM KEZDŐIRATOK	
ÉRIK: 1932 JAN 29.	ÁN ÉN
ÉLDÁNY	FELZET
MELLEKLET	KÖZTÖK
FOLAJSTRÓM fellebbezése UTS. FÁTON	

5164
981

G l a t t e r / R a d n ő t i / M i k l ó s
v á d l o t t n a k
k é p v

Dr. MELLÉKY KORNÉ,
ügyvéd
Budapest, IX., Lincz-utca 22.
Telefon: J. 463-72

Mellék

B XXXV 5164/1931 sz ítélet
ellen

B

XXXV

Budapest Főváros Levéltára
HU.BFL.VII.5.c.1931/5164

Budapesti I. számú
Állami Levéltár

VII TC.
B. XXXV. 5164/1931

Keged, 1932. II. 10.

Kedves Radnóti Ur,

kérdésére, mellyel mint tanítványom hoz-
zám fordult és véleményemet kérdezi.
Leckép és Piml e naptól már az ösi
bozgyó c. versére vonatkozólag, meg kell
vallanom, hogy mindkét verset megle-
hetősen isléstelennek és antipatikusnak
találtam, vallásgaláziát azonban né-
zetem szerint nem tartalmaznak. Ugyan-
is a véleménye annak a néhány papter-
samnak is, ahiknek a verset megmutat-
tam és nézetüket kértem.

Seminárium munkásságából meg-
ismeret komolysága és esztétikai becsülete
alapján bízom benne, hogy a jövőben
írói munkássága is a jobb islel és el-
mélyedés felé fog tekinteni.

üdvösl.

Lik Linder

Budapest Főváros Levéltára
HU.BFL.VII.5.c.1931/5164

72.

BUDAPESTI KIR. ITÉLŐTÁBLA	
Főljstromszám: kezdőíraton:	_____ 19
ÉRK: 1932 APR. 16.	
Példány: _____ iv _____	Felzet
Melléklet: _____	Köztük: _____
Főljstromszám: utó íraton:	<i>Pjvii. 1019.</i> _____ 19 32

Bpesti I. számú
Állami Levéltár

Nagytekintetű kir. Itélőtábla.

Az ellenem szemérem ellen elkövetett vétség és vallás ellen való kihágás miatt folyó perben hozott elsőbírói ítélet ellen benyújtott fellebbezésem kiegészítéséül, ./ alatt ezennel becsatolom S i k S á n d o r egyetemi tanár, kegyesrendi szerzetes hozzám intézett levelét, mely a következőkép szól:

" Szeged 1932 II 10. Kedves Radnóti Ur,
kérdésére, mellyel mint tanítványom hozzám fordult és véleményemet kérdezi Arckép és Pirul a naptól már az őszi bogyc. verssekre vonatkozólag, meg kell vallanom, hogy mindkét verset meglehetősen izléstelennek és antipatikusnak találom, vallásgyalázást azonban nézetem szerint nem tartalmaznak. Ugyanez a véleménye annak a néhány paptársamnak is, akiknek a verseket megmutattam és nézetüket kértem. - Szemináriumi munkásságból megismert komolysága és esztétikai becsvágya alapján bizom benne, hogy a jövőben írói munkássága is a jobb izlés és elmélyedés felé fog tisztulni. Üdvözli
S i k S á n d o r "

Sik Sándornak, mint a magyar nyelv és irodalom egyetemi tanárának véleménye nem lehet közömbös a nagytekintetű kir. Itélőtábla előtt, amidőn ügyemet elbírálás alá veszi és ezért kérem annak figyelembevételét.

Tisztelettel

R a d n ó t i M i k l ó s

Budapest Főváros Levéltára
HU.BFL.VII.5.c.1931/5164

BUDAPESTI KIR. ITELŐTÁBLA	
Főljátszamszám:	19
kezdőiraton:	19
Nagytekintetű budapesti kir. ítéltáblának	
Példány:	1 iv 1 Felzet
Melléklet:	2 Köztük:
Főljátszamszám, utóirat:	IV 1019. 1932

17
19

bejelentése

V.
A főtárgyaláson figyelembe vevendő,
iratokhoz.
Bp., 1932. ápr. 21

Gyórfi
tanácselnök

Gyórfi
előd

Radóti Glatter Miklós
vádolttnak

képv

Mény

az ellene szemérem elleni vétség és
vallás ellen való kihágás miatt fő-
lyó perben

Gyórfi
1932. 4. 21

Bpesti I. számú
Állami Levéltár

B VII. 7019/1932

Csat 1 db mell

VII. 5c.
B XXXV 5164/1931

B XXXV. 1164/131
VII. 52

Dessli 1. számú
Alföldi Levéltár

Dr. J. S. K. /
Közvetítő iroda

H.

BUDAPESTI KIR. ITÉLŐTÁBLA	
Fővárosi közjegyző	19
Dátum: 1932 APR. 16.	
Póldák: iv	Felzet
Felvetés:	Köztük:
Fővárosi közjegyző	P. VII. 1019.
	1932

Budapest Főváros Levéltára
HU.BFL.VII.5.c.1931/5164

22

II.

Vagyoni bizonyítvány.

1. Családi és utónév, kor, állás vagy foglalkozás: Glatzer Miklós 22 éves egy. hallg.

2. Lakás (község, város, városrész, utca, házsám): Kelecs, Réchényi-ter P. main.

3. Vagyoni állapot:

a) község számú telekkönyvi betétében (telekjegyzőkönyvében)
helyrajzszám alatt felvett kataszteri hold négyszögöl föld,
amelynek értéke: P. f

b) községben, utca számú ház s egyéb épületek
..... összeírásiszámu
u. m., amelynek értéke: P. f

összesen: P. f

a jelzálogos terhek összege P. f

marad az ingatlanok tiszta értéke: P. f

c) ingó vagyon, u. m., amelynek értéke: P. f

Az összes vagyon értéke: P. f

4. Állami adót fizet, még pedig:

a) földadót P. f

b) házosztályadót P. f

c) házbéradót P. f

d) tőkekamat és járadékadót P. f

e) kereseti adót P. f

f) jövedelem
ált. jövedelmi pót- adót P. f

5. Adóját fizeti községben, vagy közvetlenül a
adóhivatalban.

6. Azon családtagok megjelölése, akiknek ellátásáról gondoskodik:

7. Ha a fentnevezett egyén fiatalkoru (18 éven aluli), a szülők vagyoni állapotának ismertetése:

8. Megjegyzés:

Kelt
.....

(P. H.)

Aláírás:

I.

Erkölcsei bizonyítvány.

Kizárólag csak a kir. bíróságok hatáskörébe tartozó büntető ügyekben használható.

- A terhelt családi és utóneve: Glatzer Miklós
 (asszonyoknak leánykori családi és utóneve?)
2. ~~Esetleges álnéve, gúnyneve vagy megkülönböztető neve?~~ Érő neve: Radnóti Miklós
3. Házastársának, vagy volt házastársának családi és utóneve? _____
4. a) A terhelt születésének éve, hónapja és napja? 1909. I. 5. b) Ha születés éve nem ismeretes, hozzávetőleges kora? _____ éves
5. Születésének helye: Község: Budapest Vármegye: _____ Ország: _____
6. Utolsó állandó lakóhelye: Község: Bzeged Vármegye: _____ Ország: _____
7. a) Anyanyelve? magyar b) Nyelvismerete? német, francia
- *8. Vallása? r. kath. — g. kath. — gör. kat. — ág. ev. — ref. — unit. —
 izr. — egyéb — felekezeten kívül áll.
- *9. Családi állapota nőtlen — hajadon — házas — özvegy — törvényesen elvált
- a terheltnek
 10. Főfoglalkozása vagy ha ez nem kereső eltartójának (pl. szülőjének, férjének)? egyetemi hallgató
- *11. Katonai szolgálatot: nem teljesített — teljesített — most teljesít.
- *12. Műveltségi foka nem ír, nem olvas — csak olvas — ír — olvas — középiskola négy osztályát meghaladó képzettsége van.
13. a) Személyleírása: arca harmas, haja szőke, szeme szürke, bajusza borotvált
 b) Van-e szembetűnő testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy egyéb különös ismertető jele és minő: _____
14. Atyjának családi és utóneve? Méhar Takab
15. Anyjának családi (leánykori) neve és utóneve? Gross Klara
16. Milyen a terhelt magaviselete?
 (Rendszerető, megbízható munkás, vallásos, csendes, józan életű vagy dologtalan, lobbanékony, verekedő, iszákos, tékozló, bosszuálló, stb. — ha fiatalok (18 éven aluli) iskolakerülő, kőborló, csavargó-e, vannak-e rossz szokásai, szenvedélyei, kóros hajlamai s ha igen, minők?)
17. A fiatalok terhelt nem-e volt családi környezetében erkölcsi romlásnak kitéve, nem indult-e züllésnek? _____
18. A terhelt előző büntetései: †) _____

Sorszám	A bűncselekmény megnevezése, bevégezett vagy megkísérelt minősége, a vonatkozó törvény és § (esetleg az utóbbi alpontjának megjelölésével)	A bűncselekmény elkövetésének helye és ideje (év, hó)	Az elsőfokon eljáró hatóság		A jogerős ítélet kelte és száma	A főbüntetés mértéke és neve	A mellék-büntetés mértéke és neve	A büntetés végrehajtásának felfüggesztése jogerősen kimondott-e? (Bn. 1. és 8. §)	A felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelték-e (Bn. 4., 12. §) s ha igen, ez iránt mely hatóság és mikor intézkedett?
			megnevezése	ítéletének száma					
a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)
1									
2									
3									
4									
5									

Kelt 1931. április 20-án (P. H.)
 felv. [Signature] Aláírás [Signature]

* A csillaggal (*) megjelölt kérdőpontokra a választ a dült betűkkel nyomtatott szavak megfelelő aláhúzásával kell megadni.
 †) A 18. kérdőpontra csupán a rendelkezésre álló adatok alapján kell választ adni s a rendőri hatóságnak az előző büntetésre vonatkozó adatok beszerzése végett más hatósághoz, különösen az Országos bünyügyi nyilvántartó hivatalhoz fordulni nem szabad, ezt csak a budapesti m. kir. állemdörőség teheti. (10.900/1910 I. M. rendelet 8. §.)

